

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 618/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Kuzmom, Advokátska kancelária JUDr. Katunský, JUDr. Kuzma a spol., Floriánska 16, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Tk 2/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Tk 2/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uzneseniami vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Východ pod ČVS: PZ-21/BOK-V-I-2006 z 13. apríla 2006 a ČVS: PPZ-18/BOK-V-I-2006 z 20. februára 2007 bolo sťažovateľovi a ďalším osobám vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného v čase skutku. Počas prípravného konania bolo trestné stíhanie pre obidva skutky spojené do spoločného konania a po skončení vyšetrovania prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach podal na Okresnom súde Košice I obžalobu pod č. k. 1 Kv 15/12/8800-158 z 29. októbra 2015 (doručená 4. novembra 2015), ktorej bola pridelená sp. zn. 10 Tk 2/2015.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti predostrel prehľad jednotlivých vo veci vykonaných úkonov, z ktorého vyplýva:

„5. Okresný súd nariadil termíny hlavného pojednávania:

- dňa 11.3.2016, na ktorom boli vypočutí sťažovateľ, spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ] a poškodená [REDAKOVANÉ]

- Dňa 27.5.2016, na ktorom boli vypočutí svedkovia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]

- Dňa 26.8.2016, na ktorom bol vypočutý svedok [REDAKOVANÉ]

- Hlavné pojednávania nariadené na deň 30.9.2016 a 7.10.2016 sa nekonali z dôvodu ospravedlnenia sa obhajcu

- Dňa 14.10.2016, na ktorom bol vypočutý svedok [REDAKOVANÉ]

- Dňa 2.12.2016, na ktorom boli vypočutí svedkovia [REDACTED] a [REDACTED]
- Dňa 27.1.2017, na ktorom boli prečítané výpovede svedkov
- Hlavné pojednávanie nariadené na deň 15.5.2017 bolo zrušené z dôvodu ospravedlnenia sa obhajcov
- Nový termín hlavného pojednávania bol vytýčený až na deň 11.9.2017, ktorý bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti prísediacej, pani [REDACTED]
- Ďalší termín hlavného pojednávania bol učený na deň 23.10.2017, ktorý bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti prísediacej, pani [REDACTED]
- Dňa 4.12.2017, na ktorom bol vypočutý znalec z odvetvia súdneho lekárstva
- Dňa 8.2.2018, na ktorom boli vypočutí znalci
- Okresný súd listom z 19. marca 2018 oznámil sťažovateľovi, že sa rušia hlavné pojednávania dňa 28.03.2018 a 29.03.2018 z dôvodu práceneschopnosti sudcu.
- V čase písania predmetnej ústavnej sťažnosti nebol vo veci vytýčený nový termín hlavného pojednávania. “

4. Sťažovateľ, vychádzajúc z judikatúry ústavného súdu, zhodnotením troch podmienok konania k postupu okresného súdu v napadnutom konaní konštatoval:

„28... okresný súd nepostupuje s osobitnou starostlivosťou a rýchlo, skôr opačne, dopúšťa sa prietahov v konaní. V prvom rade ide o neprimerane dlhé intervaly medzi jednotlivými termínmi pojednávania (napr. od 15.5.2017 do 11.9.2017 ide o takmer 4 mesiace) K tomu pristupuje skutočnosť, že vytýčené pojednávanie na dni 11.9.2017 a 23.10.2017 boli zrušené z dôvodu práceneschopnosti prísediacej. Tak sa stalo, že od pojednávania dňa 15.5.2017 uplynulo takmer 7 mesiacov, kým sa vo veci uskutočnilo dňa 4.12.2017 ďalšie pojednávanie, a to nie vinou sťažovateľa. Ani trojmesačný interval medzi pojednávami 27.5.2016 a 26.8.2016 nepovažuje sťažovateľ za zlučiteľný s právami garantovanými v čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 Dohovoru.

29. Posledné pojednávanie vo veci bolo uskutočnené dňa 8.2.2018. Následne Okresný súd zrušil hlavné pojednávania vytýčené na 28. a 29.marca 2018 z dôvodu práceneschopnosti sudcu. Nový termín hlavného pojednávania nebol vytýčený. Je celkom zrejmé, že viac ako 6 mesačná absolútna nečinnosť okresného súdu dosiahla takú úroveň

a intenzitu, ktorú je možné kvalifikovať ako porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods.2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

30. Primeraná lehota na prerokovanie veci v trestnom konaní sa v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry základných práv a slobôd musí posudzovať prísnejšie (vid' nález ÚS SR, sp. zn.: II.ÚS 195/05, alebo ESLP vo veci Bagetta proti Taliansku). Vzhľadom k tomu, že už v čase podania obžaloby 29.10.2015 išlo o extrémnu dĺžku konania, bolo úlohou Okresného súdu konať vo veci osobitnou rýchlosťou. Z hore uvedeného vyplýva záver, že okresný súd tieto všeobecné zásady uznávané aj v judikatúre Ústavného súdu ako aj ESLP nerešpektoval a dopúšťa sa ďalších zbytočných prieťahov v konaní.“

5. V petite podanej sťažnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn.: 10Tk 2/2015 boli porušené.

2. Okresnému súdu Košice I v konaní pod sp.zn.: 10Tk 2/2015 sa zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 15.000,- € ktoré je Okresný súdu Košice I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť na účet advokáta...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (II. ÚS 55/98), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

9. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

10. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru opakovane konštatuje, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 66/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 61/03, I. ÚS 92/03, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle

čl. 48 ods. 2 ústavy, alebo konanie ako celok zodpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné jeho uzavretie spravidla očakávať (porov. rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Libanský proti Českej republike či Králiček proti Českej republike), nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

11. K otázke posudzovania dĺžky konania a jej primeranosti (resp. neprimeranosti) ústavný súd opakovane pripomína, že túto nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienená objektívne charakterom prejednávanej veci a musí byť skúmaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, zložitost' veci, požiadavky na vykonávanie dokazovania v priebehu konania, ako i správanie účastníkov a samotného súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04); do úvahy je pritom nutné vziať i to, čo je pre sťažovateľa v „hre“ (porov. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Z hľadiska hodnotenia povahy veci ústavný súd vychádzal zo všeobecnej zásady uznávanej aj v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného konania spravidla spojený, musí posudzovať prísnejšie.

12.1 Z obsahu sťažovateľom podanej sťažnosti je zrejmé, že v súčasnom období na podklade obžaloby podanej prokurátorom Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 1 Kv 15/12/8800-158 z 29. októbra 2015, ktorá bola okresnému súdu doručená 4. novembra 2015 a súdom je vedená pod sp. zn. 10 Tk 2/2015, prebieha pred okresným súdom konanie, a to od 4. novembra 2015 do času podania ústavnej sťažnosti sťažovateľom 11. septembra 2018, t. j. po dobu necelých troch rokov. V rámci tejto doby okresný súd pojednával v predmetnej veci celkovo osemkrát a vypočul okrem samotných strán trestného konania (rozumej sťažovateľa, spoluobžalovaného a poškodenú) aj celkovo siedmich

svedkov, pričom výpovede ostatných na hlavnom pojednávaní konanom 27. januára 2017 oznámil ich prečítaním a napokon vykonal výsluchy vo veci pribratých znalcov a oznámil nimi vypracované znalecké posudky.

12.2 Ústavný súd však pri skúmaní postupu okresného súdu v napadnutom konaní nezohľadňoval len množstvo úkonov, ktoré okresný súd vykonal, ale v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 33/99, II. ÚS 71/01) považoval za rozhodujúcu predovšetkým skutočnosť, či ich vykonanie bolo efektívne a zásadne vytváralo podmienky na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa ako strany trestného konania, a dospel k záveru, že tomu tak bolo.

12.3 Pri posudzovaní správania sťažovateľa ako strany trestného konania a postupu súdu ústavný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že v napadnutom konaní hlavné pojednávania nariadené na 30. september 2016, 7. október 2016 a 15. máj 2017 boli odročené z dôvodu neprítomnosti obhajcov sťažovateľa, ale na druhej strane hlavné pojednávania nariadené na 11. september 2017 a 23. október 2017 boli odročené z dôvodu práceneschopnosti prísediacej členky senátu a hlavné pojednávania nariadené na 28. marec a 29. marec 2018 boli odročené z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd počas doby troch rokov napriek tomu v konaní postupuje primerane, hlavné pojednávania sú nariaďované v pravidelných časových obdobiach nepresahujúcich mnohomesačné intervaly a z dosiaľ zaznamenaného postupu súdu je zrejmé, že vykonal aj podstatný rozsah dokazovania. Na závere o vyváženom postupe okresného súdu v napadnutom konaní nemení nič ani tá skutočnosť, že okresný súd musel v posudzovanom období odročiť celkovo štyri pojednávania z dôvodu pracovnej práceneschopnosti zákonného sudcu a prísediacej. Tento dôvod je možné zhodnotiť ako akceptovateľný, resp. odročenie hlavného pojednávania z tohto dôvodu nie je možné z dôvodu „*vis maior*“ hodnotiť ako zbytočný prietah zvlášť vtedy, keď pojednávanie bolo trikrát odročené aj z dôvodu ospravedlnenia sa vo veci činných obhajcov. Zoberúc do úvahy všetky podstatné skutočnosti tohto postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd obdobne ako vo svojom predošlom uznesení č. k. III. ÚS 54/2018-14 zo 7. februára 2018 nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by ho viedli k záveru o porušení sťažovateľom označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namietal aj postup orgánov činných v trestnom konaní, a to od momentu vznesenia obvinenia jeho osobe do času podania obžaloby prokurátorom Krajskej prokuratúry v Košiciach. Ako k uvedenému sťažovateľ sám uvádza, „*V trestných veciach je začiatok lehoty určený dňom, keď bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie. Od toho dňa platí právo obvineného, aby bola jeho vec prerokovaná bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote.*“, pričom uzatvára, že „*Je nesporné, že k extrémnej dĺžke konania podstatným spôsobom prispeli aj orgány činné v trestnom konaní, lebo od vznesenia obvinenia za skutok č. 1 (13.04.2006) a za skutok č. 2 (20.02:2007) do podania obžaloby (29.10.2015) uplynulo 9 rokov a 6 mesiacov, resp. 8 rokov a 8 mesiacov.*“.

14. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011, IV. ÚS 481/2011).

15. Vychádzajúc zo sťažovateľom formulovaného petitu, je zrejmé, že napáda len konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 10 Tk 2/2015, pričom z obsahu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ napáda aj postup orgánov činných v trestnom konaní pred podaním obžaloby prokurátorom Krajskej prokuratúry v Košiciach, avšak v petite podanej sťažnosti postup týchto orgánov neoznačuje. V dôsledku uvedeného ústavný súd vníma predmetnú argumentáciu sťažovateľa len ako súčasť odôvodnenia ním podanej sťažnosti smerujúcej proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Tk 2/2015.

16. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

17. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priesťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2018